
Likabehandlingsplan samt plan mot diskriminering och kränkande behandling

Innehåll

1	Skolans vision och organisation	3
2	Definitioner.....	4
2.1	Likabehandlingsplan.....	4
2.2	De sju diskrimineringsgrunderna	4
2.3	Diskriminering och trakasserier	5
2.4	Kränkande behandling.....	6
3	Förebyggande, främjande och åtgärdande arbete	6
3.1	Utredning	7
3.2	Dokumentation	7
3.3	Anmälan gällande kränkande behandling	7
	Himmelstalunds utbildningscentrum	9
4	Anpassad gymnasieskola	9
4.1	Delaktighet	9
4.2	Kartläggning och åtgärder.....	10
4.2.1	Läsåret 2024-2025.....	10
4.2.2	Åtgärder.....	10
4.2.3	Läsåret 2025-2026.....	11
4.2.4	Åtgärder.....	11
4.1.7	Rutin kränkning/diskriminering.....	12
5	Gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, yrkeshögskola	13
5.1	Delaktighet	13
5.2	Kartläggning och åtgärder.....	14
5.2.1	Läsåret 2024-2025.....	14
5.2.2	Åtgärder.....	15
5.2.3	Läsåret 2025-2026.....	15
5.2.4	Åtgärder.....	16
5.2.5	Rutin kränkning/diskriminering	17

1 Skolans vision och organisation

På Naturbruksgymnasiet Östergötlands skolor står eleven alltid i centrum och utbildningen är anpassad till varje individs förutsättningar och förmåga. Alla elever på skolorna inom Naturbruksgymnasiet Östergötland ska trivas och känna sig trygga. Detta innebär att all verksamhet på skolorna utgår från tanken om alla individers lika värde och rätten att bli sedd för den man är oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller ålder. De handlingar som kan likställas med trakasserier eller annan kränkande behandling är inte tillåtna. Vår människosyn ska färga verksamheten och bli synlig genom att vi ständigt är i dialog med varandra kring dessa frågor.

Bland elever och personal ska denna vision vara väl känd, och alla ska ha kunskap om att vi ser mycket allvarligt på händelser som bryter mot ovanstående.

Policy

Nolltolerans råder mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på våra skolor. Alla på skolan ska känna sig trygga och bli respekterade för den de är.

Lagstöd

Skollagen (2010:800) kap 6 och Diskrimineringslagen (2008:567) tydliggör skolhuvudmannens ansvar att bedriva ett aktivt arbete för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, och därvid upprätta en årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Ansvarig för planen

Skolchef vid Naturbruksgymnasiet i Östergötland (NBG).

Planens giltighet

Den övergripande likabehandlingsplanen för Naturbruksgymnasiet Östergötland gäller från 2026 till 2029, men ses över årligen och kan revideras vid behov i relation till gällande lagstiftning.

Verksamhetsformer inom Naturbruksgymnasiet Östergötland som omfattas av planen

- Gymnasieskola
- Anpassad gymnasieskola
- Kommunal vuxenutbildning
- Yrkeshögskola

Utvärdering av planen

Planen utvärderas årligen genom t ex elevenkäter, skyddsron d, utvecklingssamtal med elever, hälsosamtal med elever, skolkonferenser, elevstödmöten, mentorsträffar, klassråd samt mentorernas klassrumsbesök.

Personalen utvärderar planen under maj månad varje läsår. Skolans elevhälsoteam samlar in och sammanställer synpunkter från utvärderingarna och gör en analys som ligger till grund för kommande års likabehandlingsplan/plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Skolornas rutiner

Utförliga rutiner för hantering av diskriminering, trakasserier och kränkningar finns på respektive skola inom Naturbruksgymnasiet och skall vara väl kända av skolans personal.

2 Definitioner

2.1 Likabehandlingsplan

En likabehandlingsplan beskriver hur personal och elever på skolan ska bemöta varandra samt vad ett bra bemötande är. Gränserna för bra bemötande hittar vi både i lagtext och styrdokument och det handlar om att både följa lagen samt att stå upp för en god värdegrund. Värdegrunden blir synlig genom personalens och elevers handlingar, ordval och beslut. För att veta hur man får, bör och ska agera ska skolan, tillsammans med eleverna, arbeta fram en likabehandlingsplan som tydligt beskriver dessa gränser.

2.2 De sju diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet

- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

2.3 Diskriminering och trakasserier

Diskriminering innebär inom denna kontext att skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever samt att den har samband med diskrimineringsgrunderna. En diskriminering sker mellan två parter där den ena är i maktposition.

Enligt diskrimineringslagen (2008:567) (och även beskriven genom Diskrimineringsombudsmannen (www.do.se)) finns det sex olika former av diskriminering:

1. *direkt diskriminering*: när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. För att det ska räknas som diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

2. *indirekt diskriminering*: när det finns en regel eller en rutin som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med visst kön, viss könsidentitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder.

3. *Bristande tillgänglighet*: när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte genomför skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

4. *trakasserier*: ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna.

5. *sexuella trakasserier*: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

6. *instruktioner att diskriminera*: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnds- eller beroendeförhållande till den

som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

2.4 Kränkande behandling

Med kränkande behandling avses ett oönskat uppträdande/beteende som utan att vara diskriminering enligt Diskrimineringslagen kränker en persons värdighet. Det är den utsatta personen som avgör vad som är oönskat och kränkande.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta, likväl som dolda eller subtila. De kan utföras direkt i verksamheten, men även via telefon och Internet. Kränkande behandling kan exempelvis uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon och kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande samt drabba såväl vuxna som ungdomar.

3 Förebyggande, främjande och åtgärdande arbete

Alla elever och vuxna på skolan har ansvar för att uppmärksamma och reagera på om det förekommer diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det är viktigt att alla är tydliga och sätter gränser, att vi ser och reagerar omedelbart vid alla former av kränkande behandling. Vårt mål är att alla elever ska kunna ha förtroendefulla relationer med skolans personal, så att de alltid har någon att prata med om de upplever sig kränkta eller diskriminerade.

Exempel på regelbundet arbete för att upptäcka kränkande behandling är elevenkäter, skyddsron, utvecklingssamtal med elever, hälsosamtal med elever, klasskonferenser, elevstödsmöten, mentorsträffar och klassråd. I den skyddsron som rör elevernas psykosociala arbetsmiljö på skolan ställs frågor om huruvida det förekommer kränkningar och trakasserier i skolans miljöer.

Skolpersonal och personal på elevboendet har löpande kontakt rörande elevernas trivsel och trygghet i boendesituationen. Omgående kontakt mellan skolpersonal och personal på elevboendet sker vid en eventuell uppkommen konflikt.

3.1 Utredning

När en elev anser sig, eller det finns skäl att befara att en elev har blivit utsatt för kränkningar, trakasserier och/eller diskriminering har verksamheten utredningsplikt. Denna skyldighet träder in så snart någon i verksamheten fått kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för detta. Det krävs alltså inga bevis för att påbörja en utredning. Skyldigheten att utreda inträder vid första tillfället och är oberoende av om det förelåg en avsikt att kränka eller inte.

3.2 Dokumentation

Våra utredningar dokumenteras i Naturbruksgymnasiets journalsystem. Dokumentationen är ett viktigt stöd i arbetet med att följa upp beslutade och genomförda åtgärder och eventuellt förändra dem eller sätta in nya. Det är även en rättssäkerhetsfråga, eftersom den ger berörd personal, elever och vårdnadshavare möjlighet till insyn. Dokumentationen kan även vara ett underlag om det blir en rättslig process avseende det inträffade.

3.3 Anmälan gällande kränkande behandling

Enskild vuxen/medarbetare gör anmälan till rektor enligt gällande rutiner på respektive skolenhet.

Denna plan samt rutin gås inför varje år igenom med personal.

Speciella insatser vid kränkning personal - elev

På Naturbruksgymnasiet Östergötland råder nolltolerans mot alla former av kränkande behandling. Alla, oavsett yrkestillhörighet, har därför en skyldighet att omedelbart ingripa vid diskriminering/kränkande behandling. Detta gäller givetvis också om personal upplever att annan personal på skolan kränker en elev.

- Vid misstanke om eller upptäckt av kränkning eller diskriminering överlämnas händelseinformation till skolledningen.
- Skolledningen för samtal med berörd personal.

- Eleven får samma stöd som vid annat fall av diskriminering eller annan kränkande behandling.
- Ärendet övergår till ett personalärende och hanteras av rektor.

Speciella insatser vid kränkning elev - personal

- Vid misstanke om eller upptäckt av kränkning överlämnas händelseinformation till skolledningen.
- Skolledningen för samtal med berörd personal och elev.
- Vårdnadshavare informeras av mentor.
- Skolledningen ansvarar för att ärendet utreds och att åtgärder vidtas för att kränkningen ska upphöra.

All personal arbetar kontinuerligt med att åtgärda uppkomna situationer.

Himmelstalunds utbildningscentrum

4 Anpassad gymnasieskola

4.1 Delaktighet

Elever

Naturbruksgymnasiets likabehandlingsplan/planen mot diskriminering och kränkande behandling presenteras och granskas på elevers mentorstid samt på lektioner i svenska/språk och kommunikation och idrott och hälsa. Vid behov används lätt svenska och bildstöd för att tydliggöra innebörden i planen för eleverna. Eventuella synpunkter på rådande plan mot diskriminering och kränkande behandling lyfts på mentorstid. Mentorerna framför framkomna synpunkter till skolledningen som framför dem till ansvarig representant för skolhuvudmannen, i detta fall skolchefen för Naturbruksgymnasiet.

Vårdnadshavare

Vid genomgång av planen på föräldramöte under höstterminen ges vårdnadshavare möjlighet att lämna synpunkter till skolledningen.

Personal

Planen presenteras och granskas på personalmöte i början av höstterminen samt på enhetens följande arbetsplatsträff (APT). All personal uppmanas vid dessa tillfällen, eller senare, att lämna synpunkter till skolledningen på rådande plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Förankring

Diskussion och förankring av likabehandlingsplanen/planen mot diskriminering och kränkande behandling sker i samband med skydds rond för anpassad gymnasieskola, mentorsträffar och på olika lektioner. Mentorerna går igenom planen med alla klasser i början av varje hösttermin. Planen finns tillgänglig på skolans hemsida och på skolans lärplattform.

4.2 Kartläggning och åtgärder

Kartläggning av riskområden för kränkande behandling sker i följande forum:

- Enhetens APT
- Elevhälsoteamets möten
- Hälsosamtal med elever
- Utvecklingssamtal med elever
- Samtal med förälder/vårdnadshavare
- På lektioner i svenska/språk och kommunikation samt idrott och hälsa. Naturbruk (säkerhetsrund), samhällskunskap
- Skyddsrund för anpassad gymnasieskola
- Skolinspektionsenkät vartannat år/skolenkät vartannat år (samma enkät för alla elever/studenter men elever på anpassad gymnasieskola har genomgång av frågor tillsammans med mentorer för att säkra förståelse)

4.2.1 Läsåret 2024-2025

Vid kartläggning har följande riskområden identifierats:

- Matsal
- Raster
- Klassrum
- Mobiltelefon

4.2.2 Åtgärder

Åtgärder för att eliminera ovanstående risker har under läsåret 2025/2026 genomförts enligt följande:

- Sex vuxna äter lunch tillsammans med eleverna varje dag. Lunchen tidigareläggs för anpassad gymnasieskola för att de ska kunna äta i en lugn miljö.
- Två rastvakter vid förmiddags- och lunchrast samt att rastutrymme flyttas från den s.k. frukostklubben till utrymme i anslutning till lektionssalar.
- Byte av klassrum för individuella programmet så att varje elev känner att hen har tillräckligt med utrymme och möjlighet att skärma av sig från andra elever.
- Mobiltelefon samlas in på morgonsamling och får sedan endast användas på lunchrast. Mobiltelefon återfås vid skoldagens slut.

- Eleverna får utbildning i hur man skyddar/uppför sig på nätet med hjälp av utbildningsmaterial från Internetstiftelsen och HachShield.
- Kontakt tas med vårdnadshavare till båda parter samma dag som kränkning skett.
- Årskurs 1 åker i början av höstterminen på en gruppaktivitet för att lära känna varandra och skapa trygghet i gruppen.

Ovanstående åtgärder har ökat tryggheten och studieron för eleverna vilket framkommer av årets elevenkät samt i samtal med eleverna. Antalet kränkingsanmälningar har också minskat jämfört med tidigare år.

4.2.3 Läsåret 2025-2026

Vid kartläggning har följande riskområden identifierats:

- Omklädningsrum i paviljongbyggnad
- Mobiltelefoner
- Raster
- Placering i minibussar vid utflykter
- Klassrumsplacering

4.2.4 Åtgärder

Åtgärder för att eliminera ovanstående risker har under innevarande läsår, 2025/2026 genomförts eller kommer att genomföras under läsåret 2026/2027:

- Omklädning flyttas till rum i anslutning till lektionssalar. Genomfört.
- Rastaktiviteter ordnas för att det ska finnas sysselsättning och användande av mobiltelefon tas bort och i stället får skolans I-pads användas om så önskas. På dessa I-pads finns inga sociala medier vilket gör att risken för kränkningar på Internet under skoltid minskas/elimineras. Rastaktiviteter som erbjuds är: lässtund (högläsning), estetisk aktivitet, uteaktivitet, spel. I dessa aktiviteter deltar trastvakter. Genomfört.
- Ändrat elevernas placering i klassrummet. – Genomfört.
- Under höstterminen kommer fasta platser för eleverna i skolans minibussar att bestämmas. Placering sker utifrån elevernas behov och önskemål.
- Trygghetsteam skapas under höstterminen där personal från anpassad gymnasieskola ingår.

4.1.7. Rutin kränkning/diskriminering

1. Elev som upplever sig kränkt/diskriminerad eller personal som upptäcker att elev kränks/diskrimineras anmäler detta till mentor och beskriver vad som hänt.
2. Mentor kontakter vårdnadshavare till kränkt/diskriminerad elev samt till utsättande elev och redogör för händelsen samt att utredning kommer att inledas.
3. Mentor rapporterar till rektor och tillsammans med elevhälsoteam förs samtal med utsatt och utsättande elev.
4. Utsatt och utsättande elev erbjuds kuratorsstöd.
5. Mentor, rektor och elevhälsoteam fattar beslut om huruvida händelse utgjort en kränkning eller diskriminering mot aktuell elev.
6. Mentor, i samråd med elevhälsoteam, skapar handlingsplan som dokumenteras i Prorenata. Datum för utvärdering bestäms.
7. Utvärdering av handlingsplan sker vid beslutat datum. Har handlingsplan fungerat avslutas ärendet.
8. Visar utvärdering att handlingsplan inte uppnått förväntat resultat skapas en ny handlingsplan och dokumenteras i Prorenata.

5 Gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, yrkeshögskola

5.1 Delaktighet

Elever

Naturbruksgymnasiets övergripande likabehandlingsplan presenteras och granskas initialt på mentorsträffar där elevrepresentant från varje klass tar med sig synpunkter till på skolans skolkonferens. Eventuella synpunkter på rådande plan mot diskriminering och kränkande behandling lyfts där och skolledningen framför därefter framkomna synpunkter till ansvarig representant för skolhuvudmannen, i detta fall skolchefen för Naturbruksgymnasiet.

Vårdnadshavare

Genomgång av planen på föräldramöte i åk 1 då vårdnadshavare ges möjlighet att lämna synpunkter.

Personal

Representanter från skolledning, elevvårdsteam samt från mentorsgruppen är representerade på skolkonferenserna. All personal har dessutom möjlighet att lämna synpunkter på rådande plan mot diskriminering och kränkande behandling i början av varje hösttermin då planen går igenom på personalmöte samt på arbetsplatsträff (APT).

Förankring

Diskussion och förankring av likabehandlingsplanen/planen mot diskriminering och kränkande behandling sker i samband med skolkonferenser, elevkårsmöten, skyddskommittéträffar, mentorsträffar och andra arenor där elever finns representerade. Mentorerna går igenom planen med alla klasser i början av varje hösttermin. Planen finns tillgänglig på respektive skolas hemsida och på skolans lärplattform.

5.2 Kartläggning och åtgärder

Kartläggning av riskområden för kränkande behandling sker i följande forum:

- Enhetens APT
- Elevhälsoteamets möten
- Hälsosamtal med elever
- Kuratorssamtal
- Utvecklingssamtal med elever
- Samtal med förälder/vårdnadshavare
- Skydds rond för gymnasie och vuxenutbildning
- Skolinspektionsenkät vartannat år/skolenkät vartannat år

5.2.1 Läsåret 2024-2025

Resultat från enkät visade följande resultat:

Resultat indexvärden – tabell	
Himmelstalund 2025	
Information om utbildningen	5,0
Stimulans	6,0
Stöd	6,2
Kritiskt Tänkande	4,7
Bemötande - Lärare	7,9
Bemötande - elever	6,8
Inflytande	5,2
Studiero	6,3
Trygghet	7,8
Förhindra Kränkningar	5,7
Elevhälsa	6,4

Vid kartläggning har följande riskområden identifierats:

Matsal

Mobiltelefoner

Toaletter

Dålig sammanhållning kan ge upphov till otrygghet

5.2.2 Åtgärder

Åtgärder för att eliminera ovanstående risker har under läsåret 2025/2026 genomförts enligt följande:

Minst fem vuxna äter skollunch tillsammans med elever. Möjligheter till fler vuxna i matsal finns.

Mobiltelefoner samlas in vid lektionsstart och återfås vid lektionsslut. Mobiltelefoner får ej förvaras i elevskåp, väska eller ficka under lektion utan ska lämnas i förvaringslåda som låses in under lektion.

Ytterligare tätninglistor i dörrar till toaletter har satts in.

Filmkväll för elever arrangeras på skolan. Alla elever välkomna.

Tacokvällar arrangeras på skolan. Alla elever är välkomna.

Alla i årskurs 1 åker till kursgården Getsjötorp klassvis. Där har man samarbetsövningar, värderingsövningar och lagar mat tillsammans.

Boken *Depphjärnan* läses av alla elever i årskurs 1 samt av mentorer och lärare som undervisar årskurs 1. Efter varje kapitel samtalar man och tar upp sådana händelser som inträffa och som skapar otrygghet eller brist på studiero.

5.2.3 Läsåret 2025-2026

Resultat vid innevarande års enkät visar följande resultat:

Resultat indexvärden – tabell	
Himmelstalund 2026	
Information om utbildningen	5,7
Stimulans	5,8
Stöd	6,6
Kritiskt Tänkande	4,0
Bemötande - Lärare	8,6
Bemötande - elever	7,5
Inflytande	5,0
Studiero	7,4
Trygghet	8,4
Förhindra Kränkningar	6,0
Elevhälsa	7,0

Vid kartläggning har följande riskområden identifierats:

Matsal

Stora skolbyggnaden

Öka gemenskap och sammanhållning i klasser och mellan klasser.

5.2.4 Åtgärder

Åtgärder för att eliminera ovanstående risker har under innevarande läsår, 2025/2026 genomförts:

Trygghetsteam inrättas läsåret 2026-2027.

Möjlighet till vuxet ätsällskap erbjuds under skollunch. Elevassistenter äter varje dag men även annan personal har möjlighet att följa med till matsalen.

Det runda bordet i entrén togs under en period bort då vissa elever kände sig otrygga när det satt elever där som var ganska högljudda.

En klass har bytt klassrum till ett i anslutning till växthusen för att en elev kände sig otrygg med att vara i "stora" skolhuset.

Ändrad lunchtid för en klass i årskurs 1 som är i behov av lugn och ro vid skollunch.

Trivselkväll med årskurs 1 tillsammans med mentorer har arrangerats för att öka sammanhållning och lära känna varandra.

Föräldraföreläsning "Snacka om sjukt" i mars och elev- och skolpersonalsföreläsning i juni.

Elevassistenternas kontor har flyttats tillbaka till övervåningen där eleverna är. På detta sätt kan eleverna lättare hitta dem vid behov och assistenterna har också mer kontroll över vad som händer i korridorer, bibliotek och café.

Personal deltar på nattvandringar i samband med studenten för att öka tryggheten för elever som är ute på stan.

Alla undervisande lärare lägger vid utvärdering av sin undervisning extra tid på att se över elevernas möjligheter att få träna sitt kritiska tänkande för att ta med detta i sin planering för kommande läsår.

Åtgärder som kommer att genomföras under läsåret 2026/2027:

Trygghetsteam kommer att starta sitt arbete.

Planering av att göra om entrén i skolhuset är påbörjad. Detta för att den ska bli mer inbjudande och att elever som kommer in genom huvudentrén inte ska känna sig utpekade.

Arbete i samarbete med Friends. Föreläsning samt vidare arbete för all personal.

5.2.5 Rutin kränkning/diskriminering

1. Elev som upplever sig kränkt/diskriminerad anmäler detta till mentor och ger en beskrivning av händelseförloppet.
2. Om någon annan än mentor till den kränkte/diskriminerade tar emot anmälan/upp täcker kränkning/diskriminering meddelar denne mentor och beskriver händelseförloppet. Mentor kontaktar elev och dokumenterar händelsen i Prorenata.
3. Mentor tar upp ärendet på möte med elevhälsoteam där beslut om vidare utredning tas.
4. Utredning genomförs av mentor och dokumenteras i Prorenata.
5. Beslut fattas av elevhälsoteamet om den anmälda händelsen utgjort en kränkning/diskriminering mot aktuell elev.
6. Handlingsplan skapas av mentor i samråd med elevhälsoteam och dokumenteras i Prorenata.
7. Utvärdering av handlingsplan utförs av mentor och redovisas för elevhälsoteam samt dokumenteras i Prorenata.
8. Visar utvärdering att handlingsplan inte haft önskad effekt görs en ny handlingsplan av mentor och dokumenteras i Prorenata.